

1. KODEKS POSTĘPOWANIA W STOWARZYSZENIU LEPSZY ŚWIAT

1.1. Dokumenty obowiązujące w Stowarzyszeniu Lepszy Świat:

1. Polityka przeciwdziałania mobbingowi, przemocy seksualnej i molestowaniu seksualnemu.
2. Polityka bezpieczeństwa dzieci.
3. Polityka ochrony danych osobowych.

1.2. Główne zasady postępowania:

1. Wszyscy członkowie/-kinie, Zarząd, pracownicy/-ce i współpracownicy/-ce, wolontariusze/-ki zapoznali/-ły się z obowiązującymi w Stowarzyszeniu politykami oraz zobowiązali/-ły się ich przestrzegać. Za prawidłową realizację polityk odpowiada Zarząd.
2. Szkolenia z bezpieczeństwa są dopasowane do potrzeb w konkretnych projektach (m.in. na podstawie oceny ryzyka oraz konkretnych funkcji). Promuje się ciągłą ocenę wartości, zachowań i zaangażowania personelu w bezpieczeństwo.
3. Wprowadzono skontekstualizowane, skupiające się na osobie doświadczającej przemocy procedury raportowania i reagowania w razie problemów/incydentów związanych z bezpieczeństwem. Utworzono bezpieczne, poufne i dostępne mechanizmy przekazywania informacji zwrotnych i skarg, służących do zgłaszania problemów z bezpieczeństwem.
4. Partnerzy/-ki Stowarzyszenia są wyraźnie informowani o politykach bezpieczeństwa i podstawowych standardach.
5. We wszystkich nowych projektach i działaniach wprowadzono praktyki oceny ryzyka dla bezpieczeństwa i zarządzania nim. Dla projektów wieloletnich przeprowadza się m.in. raz w roku aktualizowane oceny ryzyka dla bezpieczeństwa.
6. Stowarzyszenie zobowiązuje się do promowania rozliczalności wobec osób i społeczności, z którymi pracuje, poprzez: udzielanie przejrzystych informacji na temat prowadzonych przez siebie projektów i działań, zwiększanie świadomości o funkcjonujących politykach bezpieczeństwa i kanałach zgłoszeniowych; do aktywnego zasięgania informacji zwrotnych dotyczących pracy Stowarzyszenia; do przekazywania społecznościom informacji zwrotnych na temat zmian wprowadzonych wskutek wcześniej otrzymanych od nich opinii.
7. Wprowadzono procedury zapewniające bezpieczeństwo i poufność osobom podczas gromadzenia, przechowywania i wykrzyskiwania danych osobowych oraz udostępniania wizerunku.

1.3. Wiedza Zarządu, pracowników/-czek i współpracowników/-czek, wolontariuszy/-ek, odbiorców/-czyń działań powinna obejmować co najmniej:

1. przejrzyste informacje o działaniach Stowarzyszenia, w tym źródłach finansowania, kryteriach wyboru odbiorców/-czyń działań oraz sposobów ich zaangażowania,
2. miejsce i sposób zgłaszania przypadków nadużyć i molestowania seksualnego,
3. informacje o prawach dotyczących ochrony danych osobowych,
4. sposoby uzyskania niezbędnego wsparcia

1.4. Główne zasady zgłaszania nadużyć:

1. Członkowie/-kinie, Zarząd, pracownicy/-czki i współpracownicy/-czki, wolontariusze/-ki, partnerzy mają obowiązek zgłaszać podejrzenia lub wystąpienia nadużyć seksualnych.
2. Każda osoba może bez obaw zgłosić Stowarzyszeniu obawę/skargę dotyczącą incydentu, w którym brała udział, którego była świadkiem/-inią lub o którym słyszała.
3. Personelowi nie wolno samodzielnie badać zarzutów ani podejrzeń.
4. Skargi można składać anonimowo. Zostaną podjęte wszelkie starania, by dochować poufności w procesie rozpatrywania skarg.
5. Dostęp do informacji pozwalających zidentyfikować osoby, których dotyczy skarga, będzie ograniczony do personelu, któremu bezwzględnie jest on potrzebny. Informacje nie będą przekazywane dalej bez uzyskania świadomej zgody osoby pokrzywdzonej, chyba że występuje zagrożenie życia ludzkiego lub bezpieczeństwa dziecka bądź przekazanie odbywa się w sposób wymagany prawem, po konsultacji z radcą/-czynią prawną i w bezpiecznych okolicznościach.

1. KODEKS POSTĘPOWANIA W STOWARZYSZENIU LEPSZY ŚWIAT

1.5. Naruszenie można zgłosić za pomocą:

1. formularza Formularz zgłoszeniowy / Форма / Report form (google.com)
2. drogą e-mailową: zgloszenie@lepszyswiat.org.pl

Przykładowe informacje, które można podać w ramach zgłoszenia:

- charakter zgłoszonego wykroczenia,
- czas/data, kiedy doszło do wykroczenia,
- miejsce, w którym doszło do wykroczenia,
- sposób, w jaki domniemane wykroczenie zostało popełnione przez osobę fizyczną lub organizację,
- dokumentacja potwierdzająca zarzuty,
- dane świadków/-iń domniemanego wykroczenia.

Nie ma znaczenia, czy osoba zgłaszająca ma wszystkie informacje – nadal powinno się zgłosić swoje obawy, by można je było zweryfikować.

1.6. Procedura

1. Zgłoszone naruszenie będzie rozpatrywane przez komisję składającą się z przedstawicieli trzech organizacji: Stowarzyszenia Lepsi Świat (osoby niezaangażowanej w projekt, którego skarga dotyczy), CIM Horyzonty, Fundacji Bezlik.
2. Komisja ustali tryb działania i oceni, w jaki sposób najlepiej postępować i czy zostały osiągnięte warunki, by wszcząć dochodzenie. Informacje na ten temat powinny być przeglądane wraz z wszelkimi innymi danymi dotyczącymi zdarzenia. Nie wszystkie zarzuty spełnią warunki, by wszcząć dochodzenie, a czasami mogą się one od siebie różnić. Każdy zarzut należy rozważyć, biorąc pod uwagę indywidualne okoliczności, kontekst i środowisko.
3. Należy przedyskutować warunki wszczęcia dochodzenia, a grupa powinna starać się wypracować wspólną opinię na temat każdego z nich. Notatki z dyskusji i uzasadnienia wszelkich decyzji powinny być archiwizowane. O wszystkich podjętych decyzjach należy informować w sposób najkorzystniejszy i najbezpieczniejszy dla dzieci lub osób dorosłych z grupy ryzyka. Jeżeli ze względu na dzieci lub inne osoby ma być podjęta decyzja o niezgłaszaniu władzom przestępstwa, które narusza prawo krajowe, to powinno się to odbywać wyłącznie na najwyższym szczeblu, a sama decyzja powinna być rzetelnie udokumentowana i oparta na dowodach. Konieczne może być zasięgnięcie porady prawnej, a wszelkie działania i decyzje muszą być wyraźnie odnotowane.
4. Brak dalszych działań – jeżeli żadna z przedstawionych informacji nie zawiera wystarczających dowodów lub przesłanek do wszczęcia dalszego postępowania, można podjąć decyzję o niepodejmowaniu dalszych działań. Należy jednak sporządzić krótką notatkę w celu udokumentowania, że przeprowadzono wstępną ocenę w oparciu o obiektywne kryteria. Wszystkie osoby rozstrzygające w sprawie powinny zostać poinformowane o wyniku ostatecznej decyzji.
5. Czas reakcji na zgłoszenia ze strony Stowarzyszenia będzie wynosił maksymalnie 7 dni od momentu zgłoszenia.

2. POLITYKA PRZECIWDZIAŁANIA MOBBINGOWI, PRZEMOCY SEKSUALNEJ I MOLESTOWANIU SEKSUALNEMU

2.1. Główne zasady

1. Stowarzyszenie stoi na stanowisku, że wszyscy ludzie mają prawo do życia w warunkach wolnych od przemocy seksualnej i nadużywania władzy, niezależnie od wieku, płci, seksualności, orientacji seksualnej, niepełnosprawności, wyznawanej religii, pochodzenia i kultury.
2. Stowarzyszenie nie będzie tolerować żadnej postaci wykorzystywania, nadużywania i molestowania seksualnego ze strony swoich członków/-iń, Zarządu, pracowników/-czek i współpracowników/-czek, wolontariuszy/-ek, partnerów lub innych przedstawicieli/-ek powiązanych z realizacją jego działań.
3. Stowarzyszenie zobowiązuje się wspierać osoby pokrzywdzone, wzmacniać zdolności do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zgłaszać molestowanie, wykorzystywanie i nadużywanie seksualne, badać je, reagować na nie i mu zapobiegać.
4. Stowarzyszenie będzie wykorzystywać niniejszą politykę wespół z właściwymi przepisami (w tym prawa karnego, prawa pracy i ochrony prywatności) oraz obowiązkiem należytej staranności i podejmowania decyzji o sposobie reagowania na przekazane skargi i problemy.

2.2. Działania i procedury

1. Stowarzyszenie zapewnia kanały, którymi członkowie/-kinie, zarząd, pracownicy/-czki i współpracownicy/czki, wolontariusze/-ki, partnerzy, członkowie/-inie społeczności i inne osoby mogą bezpiecznie zgłaszać wykorzystywanie, nadużywanie lub molestowanie seksualne. Powyższe osoby posiadają informacje na temat dostępu do tych bezpiecznych kanałów zgłoszeniowych, w tym komunikatów odpowiednich dla dzieci i osób z innych grup specjalnych.
2. Stowarzyszenie zapewnia szkolenia i informacje pracownikom/-czkom, współpracownikom/-czkom, w szczególności osobom przyjmującym skargi, tak by należycie rozumieli oni swoje obowiązki i sposób ich wykonywania w razie otrzymania skargi. Szczególny nacisk należy położyć na poufność.
3. Zgłoszenia do darczyńń/-ców zewnętrznych i organów nadzoru powinien dokonywać tylko personel posiadający delegowane uprawnienia. Osoby, które doświadczyły wykorzystania/molestowania i/lub nadużycia, mają prawo dokonywać zgłoszeń bezpośrednio organom nadzoru. Na żądanie tych osób Stowarzyszenie udzieli im wsparcia przy dokonywaniu zgłoszenia.

2.3. Filary postępowania

1. Reagowanie na zgłoszenia. Stowarzyszenie będzie reagować w sposób profesjonalny i terminowy na wszystkie obawy lub zarzuty wykorzystywania, nadużywania i/lub molestowania seksualnego.
2. Podejście skupiające się na osobach pokrzywdzonych. Takie podejście jest skoncentrowane na osobach doświadczających przemocy/nadużycia, by tworzyć środowisko wsparcia, w którym szanuje się prawa i wolę osób pokrzywdzonych oraz stawia je na pierwszym miejscu, zapewniając im bezpieczeństwo i traktowanie z godnością i szacunkiem. Podejście skupiające się na pokrzywdzonych jest oparte na następujących wytycznych: bezpieczeństwie, poufności, poszanowaniu i braku dyskryminacji.
3. Podejmowanie decyzji podlegające zasadzie rozliczalności. Stowarzyszenie będzie podejmować szybkie i odpowiednie działania wobec pracowników/-czek Stowarzyszenia i personelu powiązanego, którzy zgodnie z ustaleniami dopuścili/-ły się wykorzystania seksualnego.
4. Wsparcie osób doświadczających przemocy. Stowarzyszenie zobowiązuje się kierować do kompetentnych podmiotów świadczących usługi wsparcia. Pomoc jest udostępniana niezależnie od tego, czy miała miejsce formalna reakcja wewnętrzna. Środki bezpieczeństwa należy wpleść we wszystkie działania organizacji: od bezpiecznej rekrutacji, przez partnerstwa i rozliczalność wobec osób objętych pomocą, do skutecznego przeciwdziałania wykorzystywaniu, nadużywaniu i molestowaniu seksualnemu.

2. POLITYKA PRZECIWDZIAŁANIA MOBBINGOWI, PRZEMOCY SEKSUALNEJ I MOLESTOWANIU SEKSUALNEMU

2.4. Zakres odpowiedzialności personelu

1. Członkowie/-kinie, Zarząd, pracownicy/-czki i współpracownicy/-czki, wolontariusze/-ki mają obowiązek zgłaszania podejrzeń lub wystąpień ze strony innych osób. Niezgłoszenie właściwej osobie podejrzenia dotyczącego kogoś innego stanowi naruszenie polityki Stowarzyszenia, jednak poszczególne osoby nie mają obowiązku zgłaszania incydentów, w których same zostały dotknięte.
2. Członkinie/-owie zarządu są odpowiedzialni za niniejszą politykę i jej wdrożenie.
3. Koordynatorzy/-ki projektów są odpowiedzialni za promowanie świadomości niniejszej polityki i głównych standardów bezpieczeństwa w zespole, którego działania koordynują, oraz wspieranie/rozwijanie systemów pozwalających stworzyć i utrzymać bezpieczne środowisko pracy.
4. Zespoły projektowe konsultują się z osobami, z którymi współpracują, by zapewnić, że członkowie/-inie społeczności i osoby pracujące na rzecz Stowarzyszenia znają jego polityki bezpieczeństwa, wiedzą, jak zgłaszać skargi i problemy, i rozumieją, że Stowarzyszenie podejmuje działania w takich przypadkach. Zespoły programowe powinny również wyraźnie wyjaśnić, jakie świadczenia i/lub usługi przysługują członkom/-iniom społeczności i jak odbywa się ich wybór.

3. POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

Każdego rodzaju nadużywanie władzy wobec dzieci, w tym przemoc seksualna i inne formy ich wykorzystywania lub krzywdzenia, stanowi naruszenie ich praw i jest zachowaniem zakazanym w Stowarzyszeniu.

3.1. Główne zasady przyjęte w Stowarzyszeniu Lepszy Świat:

1. Zakazuje się podejmowania czynności seksualnych wobec dzieci (osób poniżej 18. roku życia), niezależnie od obowiązującego w danym kraju wieku pełnoletności lub wieku zgody. Błędne przekonanie co do wieku dziecka nie wyłącza odpowiedzialności. Stowarzyszenie będzie podejmować stanowcze działania uniemożliwiające osobom wykorzystującym dzieci współpracę ze Stowarzyszeniem w jakimkolwiek charakterze.
2. Wszystkie osoby pracujące na rzecz Stowarzyszenia są odpowiedzialne za zgłaszanie problemów zauważonych osobiście lub problemów wskazanych im przez inne osoby zgodnie z niniejszą polityką.
3. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Stowarzyszenie zobowiązuje się zapobiegać zatrudnianiu oraz przyjmowaniu na wolontariat sprawców/-czyń wykorzystywania, nadużywania i molestowania seksualnego. Stowarzyszenie zapewni szczelne procesy kontroli przy zatrudnianiu i przyjmowaniu na wolontariat (np. stosując kontrolę wstępną z użyciem rejestru karnego).
4. Procedury rozpatrywania spraw wynikających ze zgłoszonych incydentów bezpieczeństwa są dostosowane do potrzeb dzieci.
5. W stosownych i właściwych okolicznościach Stowarzyszenie będzie konsultować się z dziećmi, by zapewnić, że programy są realizowane w środowisku dla nich bezpiecznym, zostały wprowadzone środki ich bezpieczeństwa, a mechanizmy zgłaszania skarg i uzyskiwania informacji zwrotnych są do nich dostosowane.
6. Jeśli dziecko uczestniczy w incydencie, zostaną zastosowane specjalne środki, by zapewnić, że sprawa zostanie rozpatrzona w jego najlepszym interesie.
7. Wszystkie naruszenia tej polityki będą traktowane poważnie i spowodują wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, w tym rozwiązanie stosunku pracy i porozumienia o wolontariacie, oraz zastosowanie innych dostępnych środków prawnych.

3.2. Standardy postępowania dla personelu Stowarzyszenia (pracownicy/-czki, współpracownicy/-czki, wolontariusze/-ki):

1. Zawsze traktuj dzieci w sposób, który szanuje ich prawa, integralność i godność, uwzględniając ich najlepszy interes i nie narażając ich na krzywdę ani ryzyko.
2. Dane osobowe dzieci, członków rodziny wykorzystuj tylko do celów realizacji projektów i tylko zgodnie z procedurą ochrony danych osobowych przyjętą w Stowarzyszeniu.
3. Przestrzegaj wszystkich odpowiednich przepisów prawa polskiego i lokalnego.
4. Natychmiast zgłaszaj podejrzenia dotyczące wykorzystywania dzieci oraz nieprzestrzegania zasad zawartych w polityce.
5. Natychmiast ujawniaj wszystkie zarzuty, wyroki skazujące i inne aspekty prawne mające przedmiotowy związek z wykorzystywaniem dzieci lub niegodziwym ich traktowaniem, w tym te pochodzące z okresu sprzed podjęcia pracy w Stowarzyszeniu lub powstałe w jej trakcie.
6. Zgłaszaj wszelkie obawy dotyczące wykorzystywania i ochrony dzieci zgodnie z procedurami Stowarzyszenia i lokalnym prawem.

3.3. Zachowania bezwzględnie zabronione:

1. Nie nadużywaj i/lub nie wykorzystuj dziecka ani nie zachowuj się w żaden sposób, który naraża je na ryzyko wyrządzenia mu krzywdy.
2. Wobec dzieci nie stosuj języka lub zachowań, które są nieodpowiednie, nękające, obraźliwe, prowokacyjne seksualnie, poniżające lub nieodpowiednie kulturowo.
3. Nie angażuj osób poniżej 18. roku życia w jakąkolwiek formę stosunku seksualnego lub aktywności seksualnej, w tym w odpłatne usługi seksualne. Błędne przekonanie o wieku dziecka nie jest usprawiedliwieniem.
4. W miarę możliwości dopilnuj, by podczas pracy z dziećmi była obecna inna osoba dorosła. Nie zapraszaj dzieci bez opieki do prywatnych mieszkań, chyba że są one bezpośrednio narażone na ryzyko obrażeń lub fizyczne niebezpieczeństwo.

3. POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

5. Nie śpij w pobliżu nienadzorowanych dzieci, chyba że jest to absolutnie konieczne. W takich przypadkach uzyskaj zgodę przełożonego i w miarę możliwości zadbaj o obecność innej osoby dorosłej.
6. Nigdy nie używaj komputerów, telefonów komórkowych, kamer ani mediów społecznościowych do wykorzystywania lub nękania dzieci, a także nie pozyskuj dostępu do materiałów powstałych przy wykorzystaniu dzieci za pośrednictwem jakiegokolwiek medium.
7. Nie stosuj kar fizycznych wobec dzieci.
8. Nie angażuj dzieci do pracy w gospodarstwie domowym lub innej pracy, która jest nieodpowiednia ze względu na ich wiek lub etap rozwoju, a która zakłócałaby ich czas przeznaczony na edukację i rekreację lub mogłaby je narazić na znaczne ryzyko doznania krzywdy.

3.4. Dodatkowe zasady postępowania dla koordynatorek/ów i Zarządu Stowarzyszenia:

1. Upewnij się, że każda osoba (pracownik/-czka, współpracownik/-czka, wolontariusz/-ka), która ma kontakt z dziećmi, podpisała się pod politykami bezpieczeństwa i została odpowiednio przeszkolona.
2. Upewnij się, że Stowarzyszenie ma odpowiednie procedury zgodne z lokalnym prawem, które opisują odpowiednią reakcję na incydenty wykorzystywania dzieci. Powinny być one opracowywane we współpracy z miejscowymi doradcami.
3. Dopilnuj, by wolontariusze/-ki, członkowie/-inie i pracownicy/-e personelu, z którymi pracujesz, a którzy zgłosili obawy dotyczące naruszenia Polityki bezpieczeństwa dzieci, otrzymali odpowiednią informację, wsparcie lub ochronę w związku z wszystkimi konsekwencjami sprawy, w tym wszelkimi obawami dotyczącymi bezpieczeństwa i potencjalnymi działaniami, które mogą wyniknąć z zgłoszenia takich obaw

3.5. Koncentracja na wzmocnieniu młodzieży

1. Stowarzyszenie współpracuje z młodymi osobami, rozumiejąc specyfikę tej grupy. Traktuje ich jako współtwórców i partnerów w projektach, kampaniach, akcjach zbierania funduszy i strukturach decyzyjnych. Stawia na współpracę z młodymi osobami i wspieranie ich w budowaniu autonomii.
2. Stowarzyszenie uważa, że udział młodych osób w jego inicjatywach wiąże się z aktywnym, świadomym, dobrowolnym i znaczącym uczestnictwem w procesie podejmowania decyzji, który ma wpływ na nich i ich społeczność.
3. Polityka ochrony dzieci zobowiązuje Stowarzyszenie do nieangażowania świadomie – bezpośrednio lub pośrednio – nikogo, kto stwarza dla nich zagrożenie. Stowarzyszenie będzie rekrutować osoby, które posiadają wiedzę o pracy z dziećmi, oraz zobowiązuje się do stosowania rygorystycznych praktyk rekrutacji uwzględniających bezpieczeństwo dzieci.
4. Stowarzyszenie minimalizuje ryzyko wykorzystywania dzieci i ich niegodziwego traktowania podczas realizowania swoich programów, a także szkoli swoich pracowników/-ce i wolontariuszy/-ki w kwestii wypełniania przez nich obowiązków wynikających z niniejszej polityki.

3.6. Wsparcie dla dzieci, które doznały krzywdy

1. Stowarzyszenie Lepszy Świat będzie oferować wsparcie dzieciom, które doznały krzywdy, wykorzystania lub nadużycia, niezależnie od tego, czy nastąpiła formalna reakcja wewnętrzna (np. wszczęcie dochodzenia wewnętrznego).
2. Dzieci mogą wybrać, czy i kiedy chcą skorzystać z dostępnych dla nich możliwości wsparcia. Stowarzyszenie będzie dążyć do zapewnienia wsparcia w sposób wyczulony na potrzeby dziecka i poszukiwać go w innych miejscach, jeśli jest dostępne.
3. Jeśli jest to możliwe, właściwe i w najlepszym interesie dziecka, Stowarzyszenie będzie ściśle współpracować z lokalnymi organami ochrony dzieci, rodzicami i opiekunami, oferując wsparcie dzieciom, które doznały krzywdy ze strony pracowników/-c, współpracowników/-c lub wolontariuszy/-ek Stowarzyszenia.

3. POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

3.7. Definicje

• Najlepszy interes dziecka

We wszystkich działaniach dotyczących dzieci oraz przy rozpatrywaniu problemów związanych z bezpieczeństwem lub dobrobytem dzieci będziemy się kierować głównie najlepszym interesem dziecka. Dzieci mają prawo do aktywnego udziału we wszystkich sprawach wpływających na ich życie, podejmowania wyborów i decyzji, współudziału we władzy sprawowanej przez dorosłych oraz wyrażania opinii wpływającej na inne osoby i zdarzenia. Decyzje dotyczące dzieci i młodzieży będą podejmowane na ile to możliwe z ich udziałem i w ich najlepszym interesie, z pełnym uwzględnieniem skutków, jakie powodują takie decyzje. W pewnych sytuacjach dorośli muszą podejmować decyzje za dzieci, by ochronić je przed krzywdą, jednak zawsze u podłoża tych decyzji będzie leżeć najlepszy interes dziecka. W przypadku naruszenia niniejszej polityki i wyrządzenia krzywdy Stowarzyszenie zobowiązuje się wysłuchać dziecka i działać zgodnie z jego życzeniami. Do naruszenia poufności może dojść wskutek udostępnienia informacji, jeśli po analizie ryzyka okaże się, że jest to wymagane w celu ochrony dziecka przed (dalszą) krzywdą.

• Dziecko

Osoba, która nie ukończyła 18 (słownie: osiemnastu) lat, zgodnie z Konwencją o prawach dziecka.

• Nadużycia wobec dzieci

Nadużycia wobec dzieci obejmują nadużywanie praw dzieci i wszystkie rodzaje przemocy wobec nich: nadużycia fizyczne, emocjonalne i seksualne, zaniedbanie, przemoc w rodzinie, wykorzystywanie seksualne, uprowadzenie i handel, w tym w celach seksualnych, udział dzieci w wykorzystywaniu seksualnym przez internet oraz pracę dzieci.

• Molestowanie seksualne

Molestowanie seksualne to wszystkie niepożądane propozycje seksualne, prośby o kontakty seksualne, wypowiedzi, zachowania lub gesty o charakterze seksualnym bądź wszystkie inne zachowania o charakterze seksualnym, które zgodnie z zasadnymi oczekiwaniami lub postrzeganiem mogą obrazić lub upokorzyć inną osobę. Zachowania takie będą również uważane za molestowanie seksualne, jeśli przeszkadzają w pracy, stanowią warunek zatrudnienia lub stwarzają zastraszające, wrogie lub obraźliwe środowisko pracy. Molestowanie przejawia się zwykle jako ciąg zachowań, może jednak przybrać postać pojedynczego incydentu. Może ono występować między osobami tej samej lub różnej płci. Sprawcami i ofiarami molestowania mogą być zarówno mężczyźni, jak i kobiety.

• Wykorzystywanie seksualne

Każde dokonanie lub usiłowanie nadużycia sytuacji krytycznego położenia, nierównej pozycji lub zaufania do celów seksualnych, w tym m.in. do uzyskania korzyści majątkowej, społecznej lub politycznej z wykorzystywania seksualnego innej osoby. Stowarzyszenie uznaje, że określenia „nadużycie seksualne” i „wykorzystywanie seksualne” obejmują szerokie spektrum zachowań i nie ograniczają się do samego stosunku płciowego.

• Nadużycia seksualne

Faktyczna ingerencja fizyczna o charakterze seksualnym lub groźba jej dotycząca, czy to dokonana siłą, czy też wynikająca z nierówności stron lub przymusu. Może ona obejmować wymuszone małżeństwo i niewolnictwo seksualne, a także czynności seksualne z dzieckiem (osobą poniżej 18. roku życia).

3. POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

- **Stosunek seksualny**

Obejmuje m.in. intymną relację fizyczną pracownika lub personelu powiązanego, a także relacje internetowe o charakterze seksualnym za pośrednictwem mediów społecznościowych, SMS-ów lub rozmów telefonicznych.

- **Nadużycia seksualne wobec dzieci**

ze względu na dzieci lub inne osoby ma być podjęta decyzja o niezgłaszaniu władzom przestępstwa, które narusza prawo krajowe, to powinno się to odbywać wyłącznie na najwyższym szczeblu, a sama decyzja powinna być rzetelnie udokumentowana i oparta na dowodach. Konieczne może być zasięgnięcie porady prawnej, a wszelkie działania i decyzje muszą być wyraźnie odnotowane.